

T.C

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.16.0.SGB.0.10.02.00/610 - 265652
Konu : Soru Önergesi

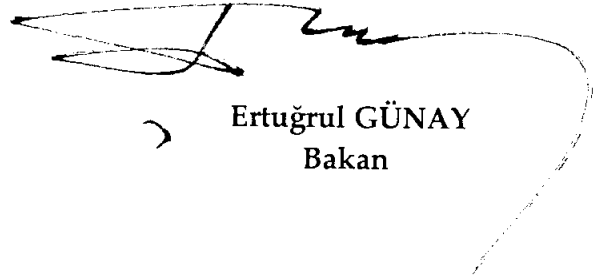
7-12535
09/11/2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi:26/11/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-120.07(7/12535)-152877-94947 sayılı yazınız.

Muğla Milletvekili Prof.Dr. Nurettin DEMİR'in, 7/12535 Esas No'lu soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Ertuğrul GÜNAY
Bakan

EK: Cevap (3 sayfa)

**MUĞLA MİLLETVEKİLİ PROF.DR. NURETTİN DEMİR 7/12535 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Muğla'nın Milas İlçesine bağlı Batı Anadolu'nun en güzel antik kentlerinden biri olan Herakleia Latmos'taki araştırmalarda bulunan M.Ö. 6 bin- M.Ö. 5 binin ilk yarısına ait kaya resimleri, yakın doğu arkeolojisinin son dönemdeki en büyük keşiflerinden biri olarak nitelendirilmektedir. Uzmanlara göre, resimlerin konusu ve dili, kaya resim sanatı içinde dünyada bir ilktir.

Ancak Türkiye'nin bu eşsiz kültür hazinesi son yıllarda ruhsat sayısı hızla artan taş (feldspat) ocakları nedeniyle yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Son birkaç yıldır bu bölgede cam, seramik, kaynak elektrotları ve boya sanayiinde kullanılan hammaddenin çıkarıldığı yedi feldspat ocağı açılmıştır. Bölgede çok sayıda ocak açılması için de başvuru yapıldığı belirtilmektedir. Bilindiği üzere, bahsedilen ocaklar hammadde için dağdan topladıkları kayaları mıcır haline getirmektedir. Hangi taşın yanında binlerce yıllık sanat şaheseri resimlerin olduğu bilinmediğinden, taşocaklarında bu kayalar mıcır haline dönme tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Bu bağlamda;

SORU 1: “ Heraklia Latmos” Antik Kenti'nin bulunduğu bölgenin “tarihi sit alanı” kapsamına alınması girişimleriniz var mıdır? Yok ise, bu konuda çalışmalara ne zaman başlanacaktır?

SORU 2: Çevredeki taş ocaklarında mıcır olmaya aday olan 8 bin yıllık kaya resimlerinden kalanların kurtarılması için Bakanlığınız bünyesinde çalışmalar yapılmakta mıdır? Varsa nelerdir?

SORU 3: Benzeri olmayan doğaya sahip Latmos'un kaya resimlerinin bulunduğu ve Türkiye'nin yegane kültür hazinesi olan bölgedeki sanat eserlerinin envanteri ve niteliği ilgili olarak uzmanlar tarafından herhangi bir inceleme yapılmış mıdır? Yapılmış ise bu verilere nereden ulaşılabilir?

SORU 4: Bölgede yeni maden ocakları açılması ile henüz turizme tam açılmamış, kültürü ve tabiatıyla tek olma özelliği taşıyan ve bir nevi “prehistorya açık hava müzesi” olan bu yörenin doğasının bir daha geri gelmeyecek bir şekilde yok olacağını öngörüyor musunuz?

CEVAP: Aydın ve Muğla illeri sınırları içinde bulunan Bafa Gölü'nün doğu kıyısındaki Latmos (Beşparmak) Dağları'nda, yaklaşık 15.000 hektarı aşan oldukça geniş bir bölgede prehistorik kaya resimleri, kutsal alanlar, antik kalıntılar, nekropol, kale kalıntısı vb. kültür varlıkları yer almaktadır.

Bakanlığımız izni kapsamında Aydın ve Muğla illerinde söz konusu bölge genelinde; Bakanlığımız uzmanlarının da katılımıyla, Berlin Alman Arkeoloji Enstitüsünden Dr. Anneliese PESCHLOW başkanlığında ve ekibi tarafından 20 yılı aşkın süredir bilimsel olarak yapılan yüzey araştırmaları bulunmaktadır. Bölgede halen tespiti yapılmamış yeni potansiyel alanlar da bulunmaktadır. Bu kapsamda yüzey araştırmaları, kültür varlıklarının envanterinin çıkarılması ve koruma altına alınması için belgeleme çalışmaları sürdürülmektedir.

Söz konusu bölgede;

- Muğla ili, Milas ilçesi, Herakleia-Latmos Antik Kentleri, İzmir II Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 20/12/1989 tarih ve 1055 sayılı kararıyla I. Derece Arkeolojik Sit olarak tescil edilmiştir.
- Aydın ili, Söke ilçesi, Çavdar Köyü, Çıbantaşlar Tepe Mevkiindeki kale kalıntısı, Aydın Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 30/03/2010 tarih ve 2767 sayılı kararıyla I. Derece Arkeolojik Sit olarak belirlenmiş ve sit alanında Kuruldan izin alınmadan hiçbir fiziki ve inşai müdahalede bulunulmamasına karar verilmiştir.
- Aydın ili, Koçarlı ilçesi, Kızılcabölük Köyündeki Çörlenasar Kalesi, Aydın Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 30/03/2010 tarih ve 2768 sayılı kararıyla I. Derece Arkeolojik Sit ve çevresi III. Derece Arkeolojik Sit olarak tescil edilmiş olup, sit alanında Kuruldan izin alınmadan hiçbir fiziki ve inşai müdahalede bulunulmamasına karar verilmiştir.
- Aydın ili, Söke ilçesi, Karakaya Köyü sınırlarında tespit edilen kaya resimleri ve kutsal alanların bulunduğu alan Aydın Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 18/10/2012 tarih ve 1029 sayılı kararıyla I. Derece Arkeolojik Sit olarak tescil edilmiş ve sit sınırları içinde Koruma Bölge Kurulundan izin alınmadan herhangi bir uygulamaya gidilmemesi gerektiğine karar verilmiştir.

Herakleia Latmos Antik Kenti ve çevresindeki bir kısım alan İzmir II Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 20/12/1989 tarihli ve 1055 sayılı kararıyla I. Derece Arkeolojik ve I. ve III. Derece Doğal Sit olarak tescil edilmiştir. Muğla il sınırları içinde, alanda yüzey araştırması çalışmaları yapan Anneliese PESCHLOW ve ekibi tarafından tespit edilen kaya resimlerinin tesciline yönelik çalışmalar devam etmektedir.

2011 yılından buyana takip edilen söz konusu alandaki tahribatın önlenmesine ilişkin koruma projesi hazırlanması işi için ilgili Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğüne talimat verilmiştir.

Ayrıca, kaya resimlerinde meydana gelen tahribatın giderilmesi/durdurulması için kayaların yapısı ve resimlerin korunabilmesi için geliştirilecek konservasyon yöntemleri konusunda alınan örnekler üzerinde laboratuvar ortamındaki analiz çalışmalarına devam edilmektedir.

Bakanlığımız izni ile Dr. Anneliese PESCHLOW başkanlığında yürütülen yüzey araştırmaları neticesinde tespit edilen alanların envanter çalışmaları Bakanlığımız ilgili birimlerince halen sürdürülmektedir.

Öte yandan, bilimsel çalışmalar sonucunda elde edilen veriler Dr. Anneliese PESCHLOW tarafından çeşitli vesilelerle yayınlanmıştır. (Ör; Tarih Öncesi İnsan Resimleri/ Sergi Kataloğu, Latmos'ta Bir Karia Kenti Herakleia 2005, Istanbuler Mitteilungen 1996/46)

Ayrıca, çalışma sonucunda hazırlanan raporlar; Bakanlığımızca hazırlanan "Araştırma Sonuçları Toplantısı" yayınlarında (Ör: http://www.kulturvarliklari.gov.tr/sempozyum_pdf/arastirmalar/16_arastirma_2.pdf) yer almıştır.

Bölgede yeni maden ocaklarının açılmasına yönelik Aydın ve Muğla Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüklerine iletilen talepler, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında Aydın ve Muğla Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurullarınca değerlendirilmiş olup, uygun bulunmamıştır.

